

azon tudatosan és személyesen ti fogtok járni s a tökéletességhez napról napra közelebb jutni.

5. Az útnak az a tulajdonsága, hogy sokan járnak rajta. Az út nem magántulajdon. Azt senki magának ki nem sajátíthatja. Az út köztulajdon. Senkié és mindenkié. Mindenkinek szabad azon járni vagy nem járni. Jézus útja is köztulajdon. Egyetlen felekezeti sem állíthatja, hogy ez az út egyedül csak az övé, csak neki szabad és kell azon járni. Jézus útja nem monopólium. Fehér, fekete, sárga, református és unitárius, katolikus és ortodox mind testvérként járhatnak és kell is járniok azon. Innen az is következik, hogy Jézus útján csak az járjon, aki akar, aki szereti ezt az utat, aki hisz benne.

6. Minden út útból indul ki, és útba szalad bele. Jézus útja: a kereszténység sem elszigetelt jelenség. Utakból jött, s utakba szalad. Millió láthatatlan elágazással kapcsolódik más utakhoz és más vallásos meggyőződés hálózatához. Különböző úton keressük a tökéletességet, mégis útjaink összefonódnak, és a többi vallásokkal egyetlen nagy hálózatot képeznek, mely lejt, emelkedik, kanyarog, de végső célja egy: Istenhez, a tökéletességhez menni, vezetni az embert. Én vagyok az út... Aki az én utamon akar járni, annak tudnia kell, hogy más utak is vannak. Ki-ki szeresse a magáét, de becsülje meg a másét is.

7. Az úton nem egyenlő sebességgel haladnak az utasok. Jézus útján sem egyenlő sebességgel haladnak a tökéletesség felé. Van, aki csak néhány lépést tesz, s visszakozik, mint a gazdag ifjú; van, aki későn találja meg, de aztán mérföldes csizmákkal rohan azon, mint Pál apostol; van, aki lassan, öregeesen ballag; van, aki gyorsan, vérmesen száguld; van, aki megközelíti rajta az erkölcsi tökéletességet; van, aki messze marad tőle. Én vagyok az út... Az én utam szabad út, korlátlan sebességgel szabad rajta járni. Rövid idő alatt messze-messze lehet jutni. Csak vigyázatok: a sebességben el ne esetek, és lassúságban meg ne késsetek.

Én vagyok az út... Négy szóból álló bizonyágtevés, s benne rejlik Jézus egész élete. Ismerd meg ezt az utat, keresztény testvérem, s tanulj meg járni rajta helyesen. Ezen az úton Isten jön feléd, te meg öfeléje, s valahol a középben találkoztok. Ez a találkozás, ez a benne való megszentelődés, ez a vele való gyarapodás, gazdagodás, ez a tökéletesség, ez Isten országa. Ámen.

GELLÉRD IMRE

A PÁSZTOROK

Lk 2,8—20

Ma sem tudom pontosan miért, a karácsonyi történetből már gyermekkoromban szívem legmelegebb szeretetével a pásztorokat ajándékoztam meg. Ők voltak a legrokonszenvesebbek nekem akkor, és ma is azok. A legtöbb pozitívumot ma is az ő magatartásukból tudom kiol-

vasni. Karácsonykor ma is felujjongok: milyen jó, hogy a karácsonyi történetből sem Isten, sem az evangélisták nem felejtették ki a pásztorokat.

„Valának pedig pásztorok azon a vidéken...”

Kik voltak ezek a pásztorok? Egyszerű, szegény emberek, akik Betlehem mezőin sovány legelőkön juhaikat őrizték. Sok veszély leselkedett a nyájra. Őrizni kellett hát, védeni és megtartani a vést űző hajnalig. Ébernek kellett lenniük az éjben s a vészben. Más alszik — ők őrködnek, fáznak, szenvednek. Helytállnak a nyájért. Ez a betlehemi pásztorok első jellemvonása.

A történetből azt olvassuk, hogy „íme, az Úrnak angyala hozzájuk jöve...” Hozta a világra szóló nagy hírt, megszületett a Megváltó. Nem különös, hogy a Jóisten éppen a pásztorokat választotta ki, hogy közölje velük a jó hírt? Válaszunk nem lehet más, mint ez: Isten őket tartotta méltóknak erre. Ők voltak az Isten igazi szövetségesei. Megváltó nagy terveit velük közli, és velük hajtja végre. Velük és értük dolgozik az Isten. Velük és értük küld karácsonyi üzeneteket. Azért velük, mert értük. Ez a betlehemi pásztorok szerepének második tartalmi vonása.

Nem véletlen tehát, hogy a karácsonyi kinyilatkoztatást a pásztorok látták meg, és hallották meg az égi közleményt. Mert ők nemcsak méltók, de alkalmasak is voltak az isteni kinyilatkoztatás felfogására, megértésére és továbbadására. Betlehemben akkor mintegy tízezer ember lakott. Az égi tünemény és az angyali ének mind a tízezernek szólt, de nem látták, nem hallották, csak a pásztorok. Azért nem láttak és nem hallottak semmit, mert mással voltak elfoglalva.

A pásztorok éberek voltak. Nemcsak lefelé, hanem felfelé, az ég felé is néztek. Ők nemcsak a nyájat látták, de meglátták a csillagokat és a megnyilatkozott egeket is, és meghallották az ég zengő üzenetét: „Dicsőség a magasságos mennyeekben az Istennek...” Őket nemcsak az ragadta meg, ami lent a porban végbemegegy, hanem az is, ami fent, a hit, a lelkeség síkján. Két világ szövődött össze bennük: a földi s az égi. Kétvilágú emberek voltak. Alkatuknál fogva alkalmasak Isten megváltó tanításának az elfogadására, megélésére és végrehajtására.

A pásztoroknak ebből a három jellemvonásából következik egy negyedik is: a cselekvés. Ők nemcsak látták az égi jelenséget, hallották Isten üzenetét, nemcsak elhitték mindezt, hanem annak parancsát teljesítették, cselekedtek is. „Menjünk el mind Betlehemig és lássuk meg ezt a dolgot...” Ez az odamenés volt első cselekvésük. Otthagyták a nyájat, amit eddig úgy féltettek, és mentek. Mentek, mert ez a látomás, ez a szent, fenséges megtapasztalás drágább volt számukra, mint a juh.

Azt is olvassuk szentleckénkben, hogy „elhirdeték, ami nekik a gyermek felől mondatott vala...” Ez is cselekvés volt. Az üdvösség megtalálásának boldog tapasztalata megtöltötte a szívüket. Belső feszültség keletkezett bennük, ami nem hagyott nyugtot: menjetek, hirdessétek, ami nektek megjelentetett.

Végül még egy kép. Amikor Jézus veszélybe került, mert Heródes halálra kerestette, a pásztorok voltak, akik segítettek neki elmenekülni.

Szaladtak a hírrel, hozták a hátasöszvért, mutatták az utat a szent szülepárnak. Ők nemcsak a juhok és barmok őrzőpásztorai voltak, hanem Jézusnak is őrző, mentő pásztorai. Nem elég tehát a megváltó eszmét Isten szájából meghallani, nem elég csak elfogadni, előtte leborulni. Még az sem elég, ha követjük. Félteni is kell, őrző pásztorává is kell lenni. Ez a segítő, féltő magatartás, ez a betlehemi pásztorok negyedik jellemvonása.

A betlehemi pásztorokban keressük önmagunkat.

Mindenekelőtt azt, hogy mi is pásztorok legyünk. Amikor Káintól Isten azt kérdezte: „hol van a te atyádfia?“ Káin így felelt: „avagy őrizője vagyok-e az én atyámfiának?“ E káini kérdésre Isten egyetemes válasza ez: igenis őriző pásztorai vagytok a ti atyátokfiának. Felelősek vagyunk egymásért. Mindenkire bízott Isten nyáját, értéket, megváltó eszmét.

Ha pásztor vagy, légy! pásztor. Mint ilyen, sáfárkodj úgy, hogy téged is tartson Isten méltónak, és szent egyetemes kinyilatkoztatásokat bízson rád. Ezt csak hittel, öntudattal érzjük el. Mindkettő közelebb visz Hozzá, s méltókká tesz szent megbízásra. Sáfárkodj hiven, hogy miként a betlehemi pásztorokban sem csalódott Isten, úgy benned se csalódjék.

A pásztorok nemcsak hivatottak, de alkalmasak is voltak a megbízatásra. Legyünk mi is azok. Legyünk éberek, ne aludjunk. Nézzünk felfelé is, ne csak lefelé. Szövődjék össze bennünk e két világ: a jelen és jövő, az én és a mi, a van és a kell, az anyagi és a lélek világa.

Amit Isten az egyszerű pásztoroktól elvár, azt tőlünk is elvárja: a cselekvést. Nem elég látnunk, hallanunk, lelkesednünk — engedelmeskedni is kell, az evangéliumot hirdetni is kell. Egyszóval bizonyoságot kell tenni a megváltó eszméről.

S végül mi is mint pásztorok ápoljuk a megtalált, megszületett megváltó eszmét: Jézust. Féltjük, szívünk megtartó, drága melegével takargassuk. A pásztorság fogalma ilyen értelmezésben azonossá válik a keresztény ember fogalmával. Kereszténynek lenni annyi, mint pásztornak lenni. S valahányszor pásztori, azaz keresztényi mivoltunkból a betlehemi pásztorokéhoz hasonló magatartás, élet fakad, mindannyiszor megismétlődik bennünk és általunk az első karácsony története.

Legyünk hát pásztorok, családunk, egyházunk s minden igaz, szent ügy pásztorai, akik karácsonyi hittel csodákat látunk, és tevő lelkesedéssel, fékezhetetlen tettvágygal örködünk, harcolunk, hogy valóság és élet legyen a karácsonyi evangélium. Ámen.

GELLÉRD IMRE

REJTETT KINCSEK

Mt 13,44

Régen sok volt a háború. Mikor az ellenség betört, véres kardok, kürtök, lármafák, égő szalmakazlak jelezték a szomorú hírt. Ilyenkor a férfinép fegyvert ragadott, a nők meg a gyermekek elrejtöztek. A gazdagok különös gondja volt kincseik elrejtése. Földbe ásták az aranyat, hiszen földből vétetett, s hadd legyen a földé ismét, ha nekik meg kell halniok. Ha pedig napokat ad még nekik az Isten, a föld, ez a hűséges, talantumot őrző szolga, vissza fogja adni a rejtett kincseket. Kik elvéreztek a csatákban, azoknak kincse a föld néma ölében maradt, s ha szerencsés ember rátalált, elment, eladta mindenét, megvásárolta azt a földet, hogy mint saját tulajdonát ássa ki belőle a rejtett kincseket.

Jézus idejében is bizonyára sokan bukkantak ilyen rejtett kincsekre, amelyek aztán gyökeresen megváltoztatták megtalálójuk életét. Jézus számára így kézenfekvő volt a hasonlat. Mihez is hasonlítsam Isten országát? — Hasonlatos a földbe elrejtett kincsekhez!

Meggyőződésem, hogy Jézus hasonlatai és példázatai nem a rögtönzés gyümölcsei, hanem gondolkozott felettük, tudatosan választotta meg a tárgyát, s csak azokat iktatta be beszédeibe, amelyeket szemléleteseknek, kifejezőknek ítélt. Ilyen szemléletes a rejtett kincsekről szóló hasonlat is.

Kifejezi-e valóban ez a példázat Isten országának lényegét és az emberek Isten országához való viszonyát? Igen.

1. Mindenekelőtt vizsgáljuk meg, mennyire kifejezi Isten országának fogalmát ez a szó: kincs. Isten országa valóban kincs a hívő ember számára. A legfőbb kincs, a legnagyobb érték.

2. A földben talált kincs nem volt egynemű, abban a rozsdás ládikóban, amelyre a szerencsés ember rátalált, nemcsak arany volt, hanem egyéb is. A kincs szó gyűjtőfogalom, benne van az arany, az ezüst, a gyémánt, a drágagyöngy. Isten országa is gyűjtőfogalom. Benne van az igazság ezüstje, a jóság aranya, a szépség gyémántja és a hit drágagyöngye. Az egész együtt adja a legfőbb értéket, az Isten országát. Íme Isten országának a meghatározása hasonlat által!

3. De nemcsak meghatározta Jézus Isten országát ebben a példázatban, hanem valamennyi tulajdonságát is szemlélteti benne. Így pl. a hasonlatból az is kitűnik, hogy a kincs nem volt a megtaláló emberé, valaki másé volt, egy gazdag emberé, ő csupán a földből kivette, műtárggyá vagy pénzüremmé ötvözte vagy ötvöztette. Isten országa kincseinek, értékeinek: az igazságnak, a jóságnak, a szépségnek sem mi vagyunk az eredeti tulajdonosai, hanem Isten. Mi csak részesedünk belőlük Isten akarata és a mi akaratunk mértékében. A lelki kincsek forrása Isten. Belőle árad számunkra az igazság, a szeretet, a szépség, a szentség. Ezeket a kincseket Tőle kapjuk. Ő azoknak termelője és gazdája, megőrzője és szétsugárzója. Mi csak rábukkanunk és áldozatok árán megszerezzük, új gazdáit, tulajdonosait leszünk azoknak.